

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Babay Ákos ügyvéd () által képviselt ... (felperes címe) felperesnek a Dr. Horváth Ádám Gergely Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Horváth Ádám Gergely ügyvéd) által képviselt ... (alperes címe) alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. május 14. napján kelt 19.G.40.681/2008/12. számú ítélete ellen az alperes részéről 13. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi a Fővárosi Ítéltábla az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000 (százezer) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja a Fővárosi Ítéltábla, hogy az alperes 126.260 (százhuszonhatezer-kettőszázhatvan) forint jogorvoslati illeték visszaigénylésére jogosult.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2007. május 10-én 290 darab monolit mikrocölöpből álló cölöpalapozás 7.500.000 forint + ÁFA vállalkozói díj ellenében történő kivitelezésére adott ajánlatot az alperesnek.

2007 decemberében a peres felek ismételten tárgyaltak a cölöpalapozási munka elvégzéséről; a felperes 2007. december 21-i keltezéssel vállalkozói szerződést foglalt írásba és látott el aláírásával, melyben 296 darab 200 mm-es, 6,0 méteres, fűrt monolit mikrocölöppel történő cölöpalapozást és annak tervezését vállalta 7.550.000 forint + ÁFA, mindösszesen 9.060.000 forint díjazás ellenében. A szerződés 6. pontjában a fizetést, a 7. pontjában a teljesítés feltételeit rögzítették - többek között - azt, hogy a megrendelő a vállalkozási díj 5 %-a + ÁFA (377.500 forint + ÁFA) tervezési előleg, valamint a felvonulás előtt két nappal a vállalkozási díj 30 %-a + ÁFA (2.265.000 forint + ÁFA) felvonulási előleget utal át a vállalkozónak, továbbá a megrendelő vállalta a munkagép fel- és a lejárását biztosító rámpa kiépítését és szükség szerinti áthelyezését költségmentesen, valamint 0,5 % költség ellenében őrzés-védelmet.

Az alperes a fenti szerződést nem írta alá; a felperes 2008. január 4-én bruttó 453.000 forint előlegről kiállított számláját, valamint 2008. január 29-én nettó 2.265.000 forint előlegről kiállított számláját - melyen a felperes a fordított adózás alkalmazására utalt - egyaránt kiegyenlítette.

Az építési napló szerint a felperes a munkaterületre 2008. január 24-én vonult fel, a kivitelezést ekkor megkezdte, majd 2008. február 13-án a munkát készre jelentette. A peres felek 2008. február 14-én - 2007. december 21-i szerződéskötésre utalással - teljesítésigazolási jegyzőkönyvet vettek fel, megállapítva, hogy a munka a vállalkozási szerződésben foglaltaknak megfelelően készült el, és a felperes jogosult számla benyújtására, melynek alapján az alperes teljesítést vállalt. Az alperes részéről azonban kifizetésre nem került sor, vitássá tette a számlázást, beszámítási igénytel lépett fel, és elzárkózott a felperes 2008. március 27-én bruttó 3.171.000 forintról kiállított részszámlája, valamint ezzel azonos összegű végszámlája kifizetésétől.

A felperes 2008. május 5-én kereseti kérelmet terjesztett elő az alperessel szemben, melyben 6.342.000 forint vállalkozói díjtartozás és annak 2008. március 29. napjától a kifizetésig számított, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres összegét kitevő késedelmi kamata megfizetésére támasztott igényt. Arra hivatkozott, hogy közöttük a 2007. december 21-i okirat szerinti tartalommal jött létre a Ptk. 402. §-a alapján minősülő építési szerződés, az okiratot az alperesnek megküldte, aki annak alapján az előlegszámlákat rendben kifizette, a felperes teljesítését igazolta. Az okirat aláírása hiánya ellenére a Ptk. 217. § (2) bekezdése szerint a jogviszonyuk érvényesen létrejött, az alperest a hátralékos, keresettel érvényesített összegű vállalkozói díj megfizetése terheli.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a 2007. december 21-én kelt vállalkozási szerződést nem írta alá, az abban rögzített műszaki tartalom szerinti munka elvégzését a felperes bruttó 7.550.000 forint vállalkozói díj ellenében vállalta; a részéről kifizetett előlegeken felül további díjtartozás nem terheli, tekintve, hogy a felperes 428.640 forint őrzési díjjal, valamint 2.104.200 forint rámpaépítés és -bontás többletköltségével tartozik, melyet a felperes követelésébe beszámítani kívánt. A rámpaépítéssel és -bontással kapcsolatos költségigény körében arra hivatkozott, hogy a felperes szakcégként megtévesztette az alperest; utóbb derült ki, hogy a munkagép jóval költségkímélőbb módon, daruval is lehelyezhető lett volna a munkagödörbe, tekintve, hogy a kiemelése ezzel a módszerrel valósult meg.

Jogfenntartó nyilatkozatot tett az alperes a területről felperes munkavégzésével egyidőben eltűnt 2.000.000 forint + ÁFA betonacél értékének megtérítésére, kérte az eljárás felfüggesztését a lopás kapcsán indult büntetőeljárás jogerős befejezéséig.

A felperes jogalap hiányában a beszámítási kifogás elutasítását kérte; állította, hogy a terület őrzésében a költségére nem állapodtak meg, ezt maga is meg tudta volna oldani, a rámpaépítés körében pedig az alperest nem tévesztette meg. Az alperes belátása szerint dönthetett a rámpaépítés vagy a daru alkalmazása között, a felperes a saját részéről költségesnek és kockázatosnak ítélte a daruzási módszert - tekintve, hogy a terület felett távvezeték húzódott -, továbbá a rámpának gödörfal-megtámasztó funkciója is volt, emellett felmerült, hogy annak anyaga utólag ágyazatként szétteríthető az aljzatbetonon.

Az elsőfokú bíróság 2009. május 14. napján kelt 19.G.40.681/2008/12. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 6.077.750 forintot, annak 2008. március 29. napjától számított, a mindenkorijegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő késedelmi kamatát, 340.100 forint perköltséget, valamint az államnak 365.300 forint eljárási illetéket, ezt meghaladóan a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest az állam javára 15.200 forint eljárási illeték megfizetésére.

Ítélete indokolásában kifejtette, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a 2007. december 21-én kelt okirat szerinti tartalommal jött létre a jogviszonyuk, így az abban foglaltak irányadók a vállalkozói díj összegére, valamint a megrendelői szolgáltatások költségeinek viselésére vonatkozóan. Tekintve, hogy a szerződő felek ügyvezetőinek szembesítése nem vezetett eredményre, a jogviszony idején tanúsított magatartásukat vizsgálta; megállapította, hogy az előlegrszámlák írásba foglalt szerződésnek megfelelő teljesítése azt támasztja alá, az alperes ismerte az okirat tartalmát, és a szerződő felek bruttó 9.060.000 forint vállalkozói díjban állapodtak meg. Utalt arra is, nem életszerű, hogy a felperes - figyelemmel arra, hogy 2007 májusában nettó 7.500.000 forintos, 2007. december 18-án nettó 7.696.000 forintos ajánlatot tett - a végleges megállapodásban 20 % árengedményt tett volna. Az alperes beszámítási kifogását vizsgálva az elsőfokú bíróság arra vont következtetést, a rámpaépítés tekintetében tett alperesi költségvállalás érvényes rendelkezés, azt az alperes nem

támadta meg, bár hivatkozott megtévesztésére, e körben anyagi jogi nyilatkozatot a perben nem tett. A rámpaépítéssel összefüggő költségek alól kizárólag abban az esetben mentesülne, ha bebizonyítaná, hogy a szerződés ezen pontja érvénytelen. A szerződés 7. és 9. pontjában foglaltakra figyelemmel a felperesnek jogszerűen járó vállalkozói díj összegét az elsőfokú bíróság csökkentette a vállalkozói díj 0,5 %-át kitevő őrzési költséggel, valamint a 3 %-os mértékű visszatartási garanciális összeggel, tekintve, hogy utóbbi csak 2009. december 31-én lesz esedékes. A levonásokon felüli beszámítási kifogást elutasítva a kereseti kérelemnek részben helyt adott, és az alperest csökkentett vállalkozói díj megfizetésére kötelezte a Ptk. 301/A. §-a szerinti késedelmi kamatokkal együtt.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen annak részbeni megváltoztatását, az általa nem vitatott, 2.299.160 forint követelésen felüli részében a kereset elutasítását, beszámítási kifogásának történő helytadást, másodlagosan a hatályon kívül helyezését kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen következtetett az alperes átutalásaiból a vállalkozói díj összegében történő megállapodásukra, tévesen figyelmen kívül hagyta ugyanis, hogy az F/4 sorszám alatt csatolt számlát, illetve annak helyesbítő számláját a felperes akként bocsátotta ki, hogy a tárgyi összeg bruttó 7.750.000 forint lett volna. Ugyancsak tévesen figyelmen kívül maradt, hogy a felperessel történt megállapodás alapján került sor arra, hogy az alperes az építkezés generálkivitelezőjével a perbeli munkálatok ellenértékét bruttó 7.500.000 forintban állapította meg. Álláspontja szerint a felperes kétségmentesen nem igazolta, hogy az írásba foglalt szerződést az alperes megkapta, továbbá, hogy az abban szereplő vállalkozói díj összegét elfogadta volna.

Téves az az ítéleti megállapítás is, hogy életszerűtlen az ajánlathoz képest a 10-20 %-os díjcsökkentés; az építőipari munkálatok során szokásos, bevett gyakorlat az első ajánlat 10-30 %-kal történő csökkentése.

Jogszabályellenes az ítélet a rámpaépítéssel kapcsolatos költség elutasítása vonatkozásában; az alperes megtévesztés jogcímén megtámadási kifogást előterjesztett a vitatott szerződési rendelkezés vonatkozásában, így annak érdemi vizsgálata nem lett volna mellőzhető, illetőleg az általa e körben indítványozott szakértői bizonyítás lefolytatása, mely igazolta volna, hogy a felperes szükségtelenül, az alperesre jelentős költségeket terhelve írta elő a rámpa megépítését. Utóbbit igazolja a vállalkozási szerződés 7. pontja is, így téves az a felperesi előadás, hogy az ekörbeni döntést az alperesre bízták, továbbá a bizonyítás eredménye azt is alátámasztotta volna, hogy nem elfogadható a daruzás veszélyességére vonatkozó felperesi szakmai álláspont sem.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását, az alperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte.

A Fővárosi Ítéltábla a jogorvoslati eljárás során nem bírálta felül a kereset részbeni elutasítására, valamint az alperes részbeni, 2.299.160 forint erejéig történő marasztalására vonatkozó ítéleti rendelkezés megalapozottságát, figyelemmel arra,

hogy az elsőfokú bíróság határozata e körben - fellebbezés hiányában - a Pp. 228. § (3) bekezdése alapján jogerőre emelkedett.

Az alperes fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a fellebbezéssel érintett körben a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, és érdemben helytálló az abból levont jogi következtetése is.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű, Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti értékelésével vont következtetést arra, hogy a peres felek közötti vállalkozási szerződés a 2007. december 21-i okiratban foglaltak szerinti tartalommal, az abban szereplő díjmegállapodással jött létre; ezt alátámasztó bizonyítékként helytállóan vette figyelembe, hogy az alperes az okirat 6. pontjában rögzített, a vállalkozói díj ott meghatározott százalékainak megfelelő előlegek kifizetését teljesítette a felperes felé. Az alperes részéről ez a bruttó 9.060.000 forint vállalkozói díjra tett felperesi ajánlat elfogadására vonatkozó nyilatkozat ráutaló magatartással történő kifejezése, melyre - tekintve, hogy a vállalkozási szerződésre nincs kötelező írásbeli alakiság rendelve - a Ptk. 216. § (1) bekezdésének utolsó fordulata lehetőséget adott.

Az alperes a perben nem adott kellő magyarázatot arra, hogy az előlegek teljesítése során, a fizetendő összeg kiszámításának alapjául miért nem az általa állítottan elfogadott bruttó 7.550.000 forint vállalkozói díjat vette, illetve erre alapítottnak az előlegszámlák kapcsán érdemben kifogást miért nem emelt, utóbbinak a fordított adózás szabályainak alkalmazására vonatkozó nyilatkozata nem minősül. A fellebbezésben írtakkal szemben az F/4 számú előlegszámla és annak 4/A/6 számú helyesbítő számlája nem az alperes által állított díjmegállapodás létrejöttét bizonyítja, csupán annak alátámasztására alkalmas, hogy a felperes az alperes fordított adózás szabályainak alkalmazásával kapcsolatos kifogása alapján korrekciós számlát állított ki.

Ugyancsak nem fog helyt az alperes generál-kivitelezési szerződésre és az építőipari ártárgyalások gyakorlatára alapított fellebbezési okfejtése sem.

Az alperes és a ... közötti, 2007. november 22-én kelt generál-kivitelezési szerződés költségvetési kiírása a cölöpalapozásra bruttó 7.400.000 forintot irányzott elő, ebből azonban nem következik, hogy ez a peres felek jogviszonyára irányadó lenne; nem ismeretes ezen - egyébként időben korábbi, átalánydíjas - szerződés és a perbeli szerződés műszaki tartalmának feltétlen azonossága, az, hogy az alperes a cölöpalapozási munkák elvégzésére a generál-kivitelezési szerződésben foglaltaktól eltérően, miért közvetlenül a felperessel szerződött.

A per nem vitás adatai szerint a peres felek közötti szerződéskötést tárgyalások előzték meg, az elsőfokú bíróság helytállóan vette figyelembe a 2007. május 10-i bruttó 9.000.000 forintra szóló árajánlatot, melyhez képest a felperes részéről

valóban jelentős engedmény lett volna a bruttó 7.550.000 forintos alperesi ajánlat elfogadása, mely nem életszerű.

Az alperes azon fellebbezési előadása, hogy az építőiparban szokásos az ajánlati ár 10-30 %-os csökkentése, nem minősül köztudomású ténynek, emellett az általános gyakorlatból nem vonható feltétlen következtetés az egyedi szerződés tartalmára.

Alaptalan az alperes fellebbezése a beszámítási kifogás részbeni elutasítására vonatkozóan is.

Az őrzési költség tekintetében az elsőfokú bíróság helytállóan vette figyelembe a szerződés 7. pontjában foglaltakat; a vállalkozói díj 0,5 %-át kitevő díjazást meghaladó igényérvényesítés megalapozottságát az alperes nem igazolta.

Helytállóan döntött az elsőfokú bíróság a rámpaépítés és -bontás vonatkozásában előterjesztett beszámítási kifogás teljes elutasításáról, az e körben levont jogi következtetését a Fővárosi Ítélet tábla a fellebbezésben foglaltakra is figyelemmel az alábbiak szerint pontosítja.

A rámpaépítés és -bontás kapcsán felmerült költségét az alperes a felperesre kívánta áthárítani, ennek jogalapjaként - a 2009. május 14-i tárgyalásról felvett 19.G.40.681/2008/12. számú tárgyalási jegyzőkönyvben foglaltakból kitűnően - arra hivatkozott, hogy „... a megfelelő szakképzettséggel rendelkező felperes megtévesztette a rámpaépítés szükségességében ...”. A fellebbezésben írtakkal szemben a jogi képviselővel eljáró alperes ezen jognyilatkozata nem határozott; nem tartalmaz a szerződés érvénytelenítésére irányuló kérelmet, így nem minősül megtámadási kifogásnak. Az egységes bírói gyakorlat szerint ugyanis a megtámadás az arra jogosult olyan egyoldalú, az ellenérdekű félhez intézett nyilatkozata, amely kifejezetten azt tartalmazza, hogy a szerződést érvényteleníteni, annak jogkövetkezményét érvényesíteni kívánja.

A perbeli esetben a szerződés Ptk. 239. § (1) bekezdése szerinti részleges érvénytelensége merülhetett volna fel; megalapozott megtámadási kifogás jogkövetkezménye - a Ptk. 237. §-a szerint - a vitatott szerződési rendelkezés alapján nyújtott kölcsönös szolgáltatások visszarendezése; az alperes kérelme erre nem irányult.

Az alperes előterjesztett beszámítási kifogása tartalmilag kárigény, azon a tényállításon alapult, hogy a felperes téves, a felek jogviszonyában kizárólagossá tett szakmai álláspontot fogadtatott el az alperessel a munkagép munkagödörbe való le- és feljutása kapcsán, és ezzel számára vagyoni hátrányt, indokolatlan költséget okozott.

Helytálló az alperes azon fellebbezési okfejtése, különleges szakértelmet igényelne annak az elbírálása, hogy kizárólagosan szükségsszerű volt-e a rámpaépítés, költségkímélőbb lett volna-e a daruzás, ha igen, milyen kiadás lett volna

megtakarítható, mindezek azonban csak akkor vizsgálándók, ha az bizonyítást nyer, hogy a felperes a saját szakmai álláspontját az alperes számára kizárólagossá tette, saját teljesítését annak elfogadásától tette függővé.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az alperes a fenti tényt a felperes vitatásával szemben sikeresen nem bizonyította.

Kétségtelen, hogy a szerződés 7. pontja megrendelői kötelezettségként nevesíti a munkagép fel- és lejutását biztosító rámpaépítést, az azonban, hogy végül a feljutás daruzással történt, önmagában igazolja, hogy az alperes ezen szerződéses kötelezettsége teljesítése során jogkövetkezmény nélkül, egyoldalúan eltérhetett a szerződéstől - figyelemmel arra is, hogy ezen munkát kizárólagos költségviselője volt -, erre korábban is lett volna módja; az alperes indítványára a 2008. november 26-i tárgyaláson meghallgatott ... tanú nem emlékezett arra, hogy a felperes a rámpaépítés elmaradása esetén a munkát nem vállalta volna.

Az alperes e körben indítványozta további tanúként meghallgatni ...; nevezettet a 2008. szeptember 12-i tárgyaláson hozott 19.G.40.681/2008/4. számú végzés szerinti felhívás ellenére nem állította elő, annak esetleges akadályát nem jelezte, az idézhető lakcímét közvetlenül a tárgyalás berekesztését megelőzően vállalta bejelenteni, melyre a fellebbezésében sem került sor, - emellett a felperes ügyvezetője, ... eleve vitatta, hogy a nevezettel találkozott volna - így az alperes a fellebbezésében nem csak a szakértői, hanem a tanúbizonyítás elmaradását sem sérelmezheti alappal.

Tekintettel arra, hogy a fent kifejtettek szerint a fellebbezésben előadottak eltérő tényállás megállapítására, illetőleg döntően eltérő jogi következtetés levonására nem adtak alapot, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezéssel érintett körben a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes jogorvoslati perköltsége megfizetésére, mely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésében foglaltak alapulvételével, mérlegeléssel megállapított, általános forgalmi adót is tartalmazó jogi képviseleti munkadíjból áll.

A Fővárosi Ítéltábla észlelte, hogy az alperes a fellebbezésére - tekintve, hogy a marasztalását 2.299.160 forint felperesi követelés erejéig nem tette vitássá - az 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 46. § (1) bekezdésében meghatározott illetéken felül, szükségtelenül, további 126.260 forint jogorvoslati illetéket rótt le, ezért az Itv. 80. § (1) bekezdés f) pontja alapján erre vonatkozó illeték-visszatérítési jogosultságát megállapította.

Budapest, 2010. szeptember 7.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s. k.,
előadó bíró

Dr. Rédei Anna s. k.,
bíró

A kiadmány hitelül:

Józsa Katalin
tisztviselő

írásba foglalva: 2010. szeptember 8.